

הפטרה
"כה אמר"

פרשת וישב

ממאור שביתורה

מעט מן האור דוטה הרבה מן החושך

לע"נ: מו"א עט"ר חיים בן שמחה ז"ל לרפואת והצלחת: שמחה בת נעימה תחי'

שבת כא' כסלו התשע"ח

הדלקת נרות	צאת השבת	ר"ת
16:21	17:12	17:44
16:17	17:08	17:39
16:17	17:08	17:39
16:21	17:12	17:43

כל הזכויות שמורות

ישא לאור להעמקת התורה ועמלה
עורך: יובל דהאן נ"י 050-4194600

בתור שישב ולמד מספר שנים ביישיבת פורת יוסף תכנן להיכנס למסלול לימודים באוניברסיטה על מנת להבטיח את עתידו עם תואר אקדמי, כשביקש את הסכמתו וברכתו של רבינו הגאון רבי **בן ציון אבא שאול** זצ"ל השיבו: "כלום סבור אתה שאני לא יכול ללמוד באוניברסיטה חושבני שגם כיום בגילי יקבלו אותי ואני בטוח שאוכל אפילו להצליח ומדוע אני לא עושה זאת, משום שהתורה היא הדבר הטוב ביותר שבמצא, המתוק ביותר והקדוש ביותר והמרוומם ביותר שבעולם הזה ובכל העולמות כולם ומשום כך אני לומד ונושם רק אותה. באת אלי כדי לקבל עצה ואיני יכול לייצץ לך אלא מה שהייתי מייצץ לי."

שוקד היה על דלתות התורה ולא הבין חופשות ורפיון מה הם. וכשעמד רבי **מיכל קופרמן** זצ"ל בראש ישיבת ברסלב ראו ברבי מיכל שהיה איש אמת בפשטות, איך הינו עומד על המשמר ללא פשרות ולא הבין איך אברך שאמור להיות **בשעה שלוש** אינו מגיע כבר בעשר דקות לפני שלוש או איך אין לומדים ללא הפסקה. הוא לא הבין זאת...

נאים הדברים, כשהם יוצאים מפי עושיהם.

רבי **ישראל גרוסמן** זצ"ל היה מגדולי בעלי החסד בדור. אך כמוכן מ-זן של פעם. ואף ביום שישי האחרון קיבל סכום גדול לחלוקה לאברכים. הנוהג שלו היה **להעביר את הכסף מיד** לאחר קבלתו. אבל בשל מצבו ביום שישי זה, עת שכב חלש ונטול כח לאחר 2 אירועי לב, נזכר ממש בעת הצפירה הראשונה, שמבשרת את בוא שבת מלכתא, כי במגירה מונחת, ותוך כדי **שלח את נכדו** להעביר את הכסף עוד לפני שבת כדי ששבתם של "האברכים המקובלים" תהיה בשמחה.

מאז פטירתו של רבו הקדוש רבי **ישראל אבוחצידא** חזר רבי אליהו לפינתו הצנועה לעבוד את בוראו, אולם לא מעטים היו אשר הבחינו בגדולתו **ולא היו זוים** צעד אחד ללא עצתו. בגולה ובנסתר, **מופתים וישועות** שראו אצלו ועוד כהנא וכנהא היו למכביר. אך הוא נשאר בפשטותו. שאלו פעם אחד ממקורביו, מדוע הרב אינו נוהג מנהג האדמו"רים. שבוודאי היה ראוי לזה. הוא **שמע והחזיר**: "אני? חס ושלום!"

הגאון רבי **יוסף עדס** זצוק"ל תורת חסד עולם של גמילות חסדים. כל רגע שהיה אפשר בו לגמול חסד- היה נחטף על ידו כעסק רווחי. סיפר אחד מתלמידי ישיבת "פורת יוסף" הירושלמית, כי רבו- רבי יוסף עדס, סייע לו לגמור שידוך. לשם כך הוא נסע מהון לעיר, שוחח עם הצד של הכלה והביא את השידוך לסימו המבורך, ובוזה **לא הסתים תפקידו**: כשהגיע הזמן לקנות דירה- ניצב הרב עדס לימניו. בדק אתו את הדירות, בהן את כונוי האוויר, את מספר המדרגות, את איכות הבניה- כאילו עבורו היא, הדירה. והימים- ימים שבין פסח לעצרת! הימים הגדולים, בהם מתכוונן כל יהודי לקבלת התורה!

הרב עדס זצוק"ל היה תלמיד חכם גדול, סדר יומו היה עמוס לעיפה: 2:00 לפנות בוקר התחיל ב"תיקון הצות", התפלל "ותיקון" בכותל המערבי, אחר כך עסק **במסירת שיעורים**, בקבלת קהל, בלמוד עם בעלי בתים ובלמוד עצמי.

הסח דעתן ממעלותיך, וממומים שבחברך.

באו לספר לגאון רבי **יהודה צדקה** זצ"ל כי מישוה מדבר בו סרה. השיב הרב: "מחול לו, גם על מה שדבר עלי בעבר גם על מה שידבר עלי מכאן והלאה, הנני **מוחל לו** כבר מעכשיו..." ולא התעניין כלל מי הוא המדבר ומה היו דבריו...

העלון לע"ג רחל בת קלרה אלבו

פעם אחת, בשנת בצורת בירושלים החליטו פרנסי העדה לשלוח לגולה משולח

תקורה למחשבה

לפתוח את ליבם ואת כיסם למען אחיהם שבארץ הקודש. יצא המשולח לאיטליה, למרות שאפילו כנובת אליה יוכל לפנות, לא היה בידו. הגיע השליח לאיטליה, ביום שישי אחה"צ, עמד ליד הנמל והוא תוהה להיכן יפנה? והוא קרא בקול: "ריבוננו של עולם, עזור לי, אם לא למעני-לפחות למען בניך אהוביך הגוועים ברעב בעיר הקודש". לפתע עצרה לידו עגלה מהודרת ופנה אליו אדם, אשר פניו העידו בו כי יהודי הינו, ושאל למעשיו בעיר. משנענה, הזמין את השליח להתארח בביתו, כאשר הוא מתחייב לסייע לו בביצוע שליחותו. לאחר נסיעה קצרה, הגיעה הכרכרה לבית מפואר, כאשר נכנס, עמד משתאה לנוכח הפאר וההדר להוציא פינה אחת, אשר נראה כי **שכחו מקיומה** והזניחו אותה לחלוטין. באותה הפינה, ניצב לו בקבוק זכוכית שבור ומנופץ. מה מקומו של חפץ עלוב זה בין כל הפאר וההדר? אך לא שאל מאומה. בליל שבת, בזמן הסעודה, הבחין בעל הבית במבטיו של האורח שהופנו לעבר הבקבוק השבור, הוא פנה אליו ואמר: "דאי מתפלא אתה מה מקומו של הבקבוק השבור כאן. לא לחינם הצבתו שם, אלא כדי שיזכיר לי את המעשה ששינה את חיילי! את חיי בארץ הזאת התחלתי לפני עשרות שנים כנער קטן, התגוררנו באותה תקופה באמסטרדם שבהולנד, ואילו סבי התגורר ואף ניהל את בית סתורו כאן, ברומא. היה לי קשה מאוד לעזוב את משפחתי שהתגוררה בהולנד ולהגיע לכאן, אולם חזקה עלי מצוות אבי. ואכן, עזרתי נכרה היטב, העסק שעמד בפני קריסת מוחלטת החל משגשג לפתע, מקץ שנה הייתה בבעלותנו רשת ארצית מצליחה. לאחר שנים ספורות, כאשר נפטר סבא, היה העסק כבר שווה מיליונים, אלא שמבחינה רוחנית התחלתי לזייף. הייתי נשוי לאישה לא יהודיה, ולנו כבר היו שני ילדים קטנים, שהתחננו במוסדות ללא ערכי היהדות. פעם אחת, היה זה ערב שבת, עברתי ברחוב, והנה **אני רואה ילד קטן** עומד בקרן זווית, בידו בקבוק מנופץ והוא ממרר בכבי. ניגשתי אליו וניסיתי לדובבו. כשדמעות בעיניו סיפר לי כי אביו עני ואביון היום בערב חל אצלו היהודים 'הג חנוכה', הסביר לי הילד שלא העלה על דעתו כי אף אני יהודי כמותו ו'בתג זה מצויים אנו להדליק במשך שמונה ימים נרות. במשך תקופה ארוכה הפריש אבי מידי יום סכום כסף ממשכורתו הדלה לרכישת שמן לנרות חנוכה. היום, לאחר שחזרתי מלימודי, פנה אלי אבי וביקשני שאלך וארכוש את השמן היקר בפרושות הבודדות הללו שנחסכו זמן רב. הוא היהרני שאשמר ואזהר עד מאוד לכל יאבד הכסף או ישרר הבקבוק חלילה, תוך שהוא מצייץ כי **אלו הן פרוטותי האחרונות**. הגעתי לחנות, קיבלתי את הבקבוק השמן, ויצאתי לדרך. לא הסחתי את דעתי ממנו, חשבתי על השמחה הרבה שתפרוץ בבית כאשר אשוב והבקבוק ביד, אולם, אז לפתע, אירע האסון... לא הבחנתי כי אבן מונחת על הארץ למרגלותי, וכך מצאתי את עצמי שוכב על המדרכה ורואה את הבקבוק צונח לעבר המדרכה... הבקבוק התנפץ... 'מאז ועד עת', 'סיכם הילד' 'עומד אני כאן ובוכה, אינני מעז להראות את פני בביתי ללא הבקבוק היקר... איך אעלה אל אבי והבקבוק איננו איתי? והילד פרץ שוב בכבי **ודמעות וולגות מעיניו**. אמרתי לעצמי: 'הלא יהודי אתה כמותו! 'היכן אתה והיכן הוא? ילד יהודי קטן' 'נזכרתי' המשך יהודי העשיר, כי איך אעלה אל אבי והנער איננו איתי? הכיצד נישא פנינו כאשר נשאל היכן הוא הנער, היכן היא הנשמה שניתנה לנו בילדותינו וזה וברה. שאלתי את עצמי, מה אענה ומה אשיב כאשר ישאלוני על נפשות בני ובנותי. **איך אעלה אל אבינו?** ואז נזכרתי בילד הבוכה, לנגד עיני עמד ציור מוחשי ביותר של בן אשר חושש מהרגע בו יאלץ להסביר את מעשיו, דמותו של הילד הבוכה ניצבה לעיני ולא נתנה לי מנוח. והנה הבקבוק השבור, כאן פינת החדר של הסלון המפואר, בכל רגע שמביט אני עליו אני נזכר בשאלה: 'איך אעלה אל אבי!'

יש לכל יהודי ניצוץ רק צריך לגלות אותו (הנזכר)

הרב יעקב גלינסקי זצ"ל
היינו לומדים לאור הנרות- בתקופת לימודיו בשיבת 'בית יוסף'- נובהרדוק בביאליסטוק, היה מהארויות שבחבורה, הוא היה מתאר את ההוי הישיתי כשחורים נפרדו מהוריהם למשך שנים והיו שקועים יום וליילה בלימוד תורה ומוסר.

עוד היה אומר כי בנובהרדוק לומדים לאור הנרות. **המעלה הגדולה** בלימוד לאור הנר היא, שרק הספר המונח ליד הנר מואר, ואילו כל השאר חושך כך יוכלו להתרכז **אך רק בגמרא** ולצמוח תלמידי חכמים. "כיום", היה אומר: "יש לנו השמל המאיר את החדר, מסתכלים לפה ומביטים לשם רק לא בתוך הספר. נו, איך אפשר לגדול תלמידי חכמים כך..."

אחרי לימוד פרק או נושא אחד **יש לחזור עלי** פעם ושתים, שהלומד יהיה בקי בו.

ואכן, רבי שמואל פריימן זצ"ל זכה לחביבות וקרבה יתירה אצל מרנא רבינו **החזו"א זצ"ל**, אשר תמיד היה שואל ומתעניין בשלומו, ואפילו כשלא הייתה השעה הראויה לקבלת קהל בבית מרחן החזו"א ושלא הורשע אף אחד להיכנס אל הבית, הורה לו החזו"א שיכנס **מהדלת האחורית** או מהחלון.

רבי משה ל"ב מסאסוב זי"ע נעדר פעם מביתו זמן רב, וכשחזר שאלו ילדיו: "אבא, מה הבאת עמך ממסעך?" חוררו פני הצדיק והלש ליבו. נבהלו בני המשפחה ומיהרו להשיב את נפשם, וכאשר שבה רוחו שאלוהו לפשר בהלתו? השיב רבי משה לייב: "כששמעתי את השאלה, חשבתי לעצמי הרי נעדרתי רק שבועות מספר וכבר שואלים אותי **מה הבאתי**. שוו בנפשכם מה יארע כשאצמוד בפני בית דין של מעלה וישאלו מה הבאתי מחיי, מה אומר ומה אדבר? התחלתי **לערוך את חשבונ**י וכמעט שנשמתי פתחה מקרבי מרוב רעדה."

פלאשוב, פולין, חורף **תש"ג** בספריית מחנה פלאשוב עבדו רבנים דגולים מקראקוב, ביניהם רבי **יעקב אביגדור**- ה"דרוהוביטשער רב", רבי **יוסף הירש**- פוסק גדול מקראקוב, הרב פרנקל- בן הרב מפודגודזה. לספרים שהיו בידיהם לא היה כל ערך בשוק החליפין במחנה, ולא הייתה להם כל אפשרות להשיג תוספת מזון. תוך מעשה חסד נועז וקשה קיבלה על עצמה רבקה, לספק לרבנים **מזון נוסף**, דבר שהציל את הרבנים מגוויעה וודאית ברעב.

היא נהגה להתגבגב לצריפים בשעות בהן סכנת ההתגלות פחותה, ובידיה מעט לחם או מרק, אותו תרמו חברותיה למטרה זו. בתום התגבגבות זו היה עליה לחזור לצריפה, דרך שאומנם צרה הייתה, אך ארוכה דיה עבוד הזקפים הבולשים ממגדל השמירה. אך מעבר למגדל השמירה, גבוה מעל גבוה, ניצב לו **שומר ישראל**, והוא גונן עליהן עד שהגיעו "הביתה" לשלום...

משולחן גבוה

דברי תורה מפי ראש מוסדות "אור החיים" הגאון הרב **ראובן אלבז שליט"א**

מרבננו הגרא"ל שטיימן שליט"א: **שהחזו"א זצ"ל א"ל** שהיה כאן יהודי בשם הרש"א נ"י ושאל שאלה בלימוד, ולפי נוסח השאלה ששאל, ראיתי **שהוא יודע** טוב ללמד תלמידים, כדאי לכם לקחתו לישיבתכם בכפר סבא, ולקחתו ובאמת מאוד הצליח.

אבא ובן הלכו ביער ואז הילד שואל את אביו אבא מה זה פוזל האבא עונה לו אתה רואה את שני העצים האלו מי שרואה אותם הרבה אז הוא פוזל ואז הבן אומר אבל אבא **יש פה עץ אחד**

כל העלונים: hamaor.net

פישיטאן, סלובקיה, **תש"ב** לעליית הגג שעל בית המדרש בעיר פישטיאן בסלובקיה, הגיעה שאלה בדבר התרת חלב עכו"ם בעת צרה. מציג השאלה היה אחד מחשובי הדיינים בעיר פרשבורג, הגאון רבי **ישעיה קאליש**, זצ"ל ששנה לרבה של פישטיאן, הגאון רבי **ישכר שלמה טייכטל** זצ"ל, אשר הסתתר שם במשך שנתיים ימים, מאימת צוררי ישראל. התשובה מעליית הגג נשלחה לפרשבורג.

לצד הפסק המנומק להיתר מוזכרות גם צרות התקופה, כגון: איסור השחיטה, שבירת מטה לחמם של אחינו בני ישראל, **תקופ הצרות** הגוברות. "והחויב על כל מורי הוראות לצדד קולות, בענייני המאכלים, אשר ממש כל חיי נפש תלוים בהם"- נאמר באיגרת התשובה, לחיזוק לפסק ההלכה הנוטה להקל.

וישב יעקב בארץ מגורי אביו בארץ פנען (בראשית לו, א) **דרשו** רבותינו (בראשית רבה פד, ה) אמר רבי חוניא משל לאחד שהיה מהלך בדרך וראה כת של כלבים ונתיירא מהם וישב לו ביניהם וברחו, כך יעקב אבינו כיון שראה את עשיו ואלופיו נתיירא מהם וישב לו ביניהם וברחו.

יש מבארים שמדרש זה בא ללמד מוסר השכל דכשרואה אדם שבאים עליו יסורים ח"ו, לא יבקש ענינת איך לברוח מהצרות, אלא אדרבה מתוך הסבל עימנו עליו למצוא לו מקום, דהיינו שיאמין בלב שלם כי הכל מאת הקב"ה מן השמים, וממילא כל העער אינו אלא הסתר היעוני בעוד שבפנימיות המעב הכל לטובה וחסד ה' מלאה הארץ, וממילא על ידי זה ימצא לו מקום מנוחה בתוך העער לישוב בה (שפתי צדיק).

מסופר על הגאון רבי **יהונתן אייבישיץ זצ"ל** רבה של פראג, שפעם פנה אליו כומר רשע שונא ישראל ושאל: שמעתי שאתם היהודים נוהגים כבוד רב שלכם וכשרואים אותו קמים בפניו, **וְהִדְרִיתְּ פָּנָי יָקֵן** (דברים יט, לב) ואין זקן אלא מי שקנה חכמה (קידושין לב ע"ב). עוד שמעתי, המשיך הכומר, שיש אצלכם היהודים סגולה שבזמן שמתנפל עליכם כלב נובה לשבת על הארץ, ואם כן כיצד תנהגו אם יודמן לפניכם כלב זרב ביחד? (הרשע המרושע רצה להשוות חלילה וחס את כבוד הרב עם הכלב).

השיב לו רבי יהונתן השנון והחריף, הלכה פסוקה היא בידינו (ברכות מוה ע"א), כל הלכה שרופפת בידך פוק חזי מאי עמא דבר, **צא וראה מה העם נוהג ותנהג כך גם אתה**, מסתמא מנהג אבותיהם ואבות אבותיהם בידיהם, בוא ונעא אני ואתה ביחד (הרב ביחד עם הכומר- כלב) ונראה מה יעשו כולם ונראה מה ההלכה:

הכומר הרשע תמיד היה מנסה לנגח ולרבי עם הרב, יום אחד הכומר השקה את גינתו ובדיוק הרב עבר שם, אמר לו הכומר, רבי יהונתן, תגיד לי, מה ההבדל בין יהודי לחזיר, השיב לו רבי יהונתן בפקחות: הגדר הזו שמבדילה בינינו... התורה הקדושה נותנת פקחות עינה ובינה לאדם, **לִי עֵצָה וְתוֹשִׁיָה אֲנִי בִּינָה לִי גְבוּרָה**.

שבת שלום ומבורך לכל בית ישראל

הגאונה, מביאה את האדם לידי תאוה.

המשגיח הגר"ש וולבה זצ"ל היה מזכיר לפעמים בוועדים שבחור יכתוב כל הערה במחברת מבורכת. וכדברי **החזון איש** באגרותו "כרך הערותיך בספר מבורך". והסביר המשגיח זצ"ל מדוע עדיף בספר מבורך, שאינו רק מהטעם של שמירה אלא **שמחורר** גם הרצון לסיים את כל הכרך ולמלאותו בדברי תורה.

וזכרני שנכנסתי פעם לביתו בוקנותרו וראיתי על השולחן גמרא, ולידה ספר כרוך שכתוב על השער **חידושי תורה**. וראיתי בתוכו מערכות של המשגיח על הסוגיות שם.

רשימת תפוצה hamaor.net@gmail.com

הנהגתו המופלאה של הרב **יעקב ישראל קנייבסקי** זצ"ל התבטאה בפתיחת דלת ביתו ודלתי ליבו בפני כל קשה יום. ביום, בלילה, בכל עת ובכל זמן, מסר עצמו למען הכלל. גם כאשר בני הבית סגרו את הדלת בשל השעה המאוחרת, היה ניגש ו**פתחה בעצמו**, והיה מקשיב וכואב את כאב הזוולת.

בשנותיו האחרונות היו בני ביתו מתחננים לפניו שיסגור את הדלת בעיתות מסוימות, אבל הוא סירב בחששו שמא יגיע אדם שבור, שצריך לעודדו. **איך אפשר לסגור הדלת**, היה אומר, בפני יהודי שנפשו מרה עליו והוא זקוק לטיפיחה על השכם? !והוסיף: הרי אף אחד אינו יודע בזכות מה הוא חי. שמא דווקא בזכות העידוד שנעניק לאותו יהודי, ייתן לנו הקב"ה שנות חיים נוספות.

אוי להם לבריות שחוטאים, וחושבים שהמיתה היא מנוס.

רציני לחלוק איתכם, אתם ששותים ונוהגים, מניסיון שעברתי. בלילה האחרון הייתי אצל חבר ושתיתי כמות גדולה של יין, לא זוכר כמה... מכיוון שידעתי שאני לא מאופס, עשיתי משהו שאף פעם לא עשיתי בעבר... השארתי את המכונית בחניון ולקחתי אוטובוס... התוצאה: הגעתי הביתה בריא ושלם ומבלי לסכן את עצמי, עם הרגשה מצוינת שעשיתי את הדבר הנכון!!! אבל מה שגרם לי לקושי גדול, היה להחנות את **האוטובוס בחנייה של הבית**.

לעילוי נשמת: ניסים בן רימה, שרה בת חורשיל, דינה בת רוב, יוסף דהאן בן שמחה, ליאור בן אילנה, ששון בן טיפחה, שמחה בת לולו, יחיא בן לוליה, פנחס חיים אוחנה בן חניה, נעימה בת עזיזה, שלמית חיה בת אסתר, סעידה מול בת יעקב, מלכה בת שרה. מנחם בן פנחס יגאל בן מלכה, דוד ומרים אלבו, הרב אלעזר בן שמחה, יעקב בן אורית, יחזקאל בן שמחה, דדה בת אסתר בוגנים, יעקב בן נטלי, רפאל בן קלרה, הרב יעקב יוסף בן מרגלית, אלברט בן זוהרה אלעזר בן רגינה, אפרים אליהו בן מרים, שלום בן אורה מורי, הרב יורם אברגיל, הרב יהודה יאיר, שמעון בן רינה, ישראל בן שמחה סבג, אואסינה בת גוריה חלפון, שמואל בן רבקה זכאי **מנן הרב עובדיה יוסף בן גורגיה**